

§ 150 Utveckla ett diakonalt samarbete i Europa

LARS STJERNKVIST:

Fru ordförande! Den här motionen 2015:18 handlar om flyktingfrågan och den var väldigt aktuell när den skrevs och den är ännu mer aktuell nu. Det känns bra att vi får ägna en stund åt att fundera på vad vi kan göra.

Innan jag går in på det vill jag ge en liten kärleksförklaring efter att ha lyssnat nu. Jag är verkligen förtjust i den pragmatiska anda som präglar den här församlingen, den här försiktigheten och försonligheten som gör att man förväntas vara glad över ett avslag. Ni förstår nog vad jag menar. Jag raljerar inte utan menar det verkligen av hela mitt hjärta, för så ska det ju vara i en bred folkkyrka, att vi hela tiden har ambitionen att inte ta större steg än att vi faktiskt får med, om inte alla, de allra flesta. I det ligger styrkan att vara en bred folklig, demokratisk kyrka. Ibland kan det synsättet kännas lite frustrerande i frågor, där det är väldigt bråttom och där vi dessutom vet att vi kan spela en roll. När det gäller flyktingfrågan är det utan tvekan så att Svenska kyrkan är den rörelse som mer än någon annan – vågar jag säga som gammal riksdagsman och rikspolitiker – har bidragit till att Sverige idag är undantaget som står för en generös och human flyktingpolitik, som försöker göra det i ett Europa där man går i en annan riktning.

Nu vet vi att det inte räcker. Nu vet vi att vi måste samverka. Vi måste lyckas med det som vi har gjort på nationell nivå, och vi måste också lyckas med det på europeisk nivå. Det är först när vi får med våra medsystrar och medbröder i övriga Europa, och att de sedan övertygar de styrande i sina länder att förändra sin syn, som vi kan förändra det läge vi har just nu.

Jag är en behärskat glad motionär, trots avslag, därför att utskottet flyttar den här frågan några steg framåt, säger att vi ska engagera oss och påminner om det arbete som bedrivs. Jag vill ändå understryka att i den här frågan behövs det pragmatism, men vi måste också visa att det går att förena pragmatism med passion och handlingskraft, för det behövs verkligen.

Jag yrkar bifall till Ekumenikutskottets förslag.

JULIA KRONLID:

Fru ordförande! Jag vill yrka bifall till utskottets förslag punkt 1 men avslag på utskottets förslag punkt 2. Jag ser att det finns goda intentioner i både motion 2015:18 och utskottets förslag att ha diakonalt samarbete mellan kyrkor i Europa. Jag ser det som en viktig självklarhet att vi hjälper till och att vi i kyrkans diakonala ansvar hjälper flyktingar på olika håll i Europa och även andra håll i världen. (Det återkommer vi till senare i debatten.) Där görs ju också redan väldigt mycket och det är en viktig uppgift som kyrkan har.

Förslaget från utskottet är mer ett politiskt påverkansarbete på EU-nivå i väldigt komplexa frågor, där utskottet menar att man genom det här påverkansarbetet ska göra skillnad när flera medlemsstater intagit en restriktiv hållning till ökat antal flyktingar. Det kan vara lite svårt för Svenska kyrkan att avgöra och kräva av länder att öka antalet flyktingar idag när läget är som det är och många länder redan tar emot väldigt många flyktingar. Sverige har ju svårt att hantera läget som det är idag, vi tar emot ungefär 2 000 per dag, och att Svenska kyrkan då ska kräva att vi ska ta emot ännu fler.

Jag tror att vi måste se till hela situationen, att frågorna är komplexa och inte så enkla. En annan sak är att det finns en risk idag att regeringen kommer att halvera biståndet för att kunna finansiera mottagningen och det kan även drabba stödet till

Svenska kyrkan. Behoven i krisens närområde är verkligen enorma. FN är starkt underfinansierat. FN har ett program för flyktinghjälp där man samlar både humanitär, och utvecklingsarbetet tar ett helhetsgrepp om krisen i närområdet som syftar både till att rädda liv och stötta samhällen som hamnar under stark press. Man efterfrågar 47,5 miljarder men bara 37 procent är finansierat.

Det jag vill säga är, ja till att påverka för en human flyktingpolitik, men det kan man göra på flera olika sätt. Jag är inte övertygad om att kräva att länder ska ta emot fler är det mest framgångsrika sättet om vi vill hjälpa så många som möjligt eftersom behoven är som störst i närområdet. Det beskrivs att Svenska kyrkan deltar och vill fortsätta delta för att skapa fler lagliga vägar. Naturligtvis är det väldigt bekymmersamt att flyktingar idag måste vända sig till flyktingsmugglare och där brukar jag påtala vikten av arbete genom UNHCR. Jag vill hellre förorda att vi använder de lagliga vägar som finns. Det handlar om politisk vilja att använda de vägarna istället för att skapa nya, som jag har fått uppfattningen av både ambassadörer och även regeringen skulle vara väldigt svårt... [tiden ute]

AGNETA BRENDT:

Fru ordförande! Som en av motionärerna vill jag tacka för ett konstruktivt och bra arbete i Ekumenikutskottet, som har utmynnat i ett tydligt och bra betänkande. Jag yrkar bifall till utskottets förslag, som innebär att kyrkomötet med anledning av vår motion 2015:18 beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att förstärka det ekumeniska påverkansarbetet på europeisk nivå till stöd för human flyktingpolitik.

Svenska kyrkan ska alltid och utan undantag stå upp för människovärdet, allas lika rätt och värde och vara en tydlig röst i den profetiska diakonin. Svenska kyrkans diakonala arbete har haft stor betydelse för en samhällsutveckling byggd på solidaritet och medmänsklighet. Ett exempel under senare år är Påskuppropet. Idag kan vi se hur Svenska kyrkan i diakonal handling möter de stora behov som uppkommit som en följd av den stora flyktingström som uppstått av krigen och terrorn i Syrien, Afghanistan, Eritrea och på andra håll i världen.

Som ledamot i kyrkostyrelsens internationella råd vill jag också understryka det stora och viktiga diakonala arbete som Svenska kyrkan utför i sitt internationella arbete, inte minst i samarbete med andra kyrkor i ACT (Action by Churches Together). På internationell nivå svarar Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet för ett viktigt arbete inom den profetiska diakonin. Den rösten bör förstärkas och fler kyrkor i Europa och på andra håll bör ges en möjlighet att delta i det arbetet. Den europeiska och världsvida kyrkan måste med kraft driva på för att hela Europa ska ta sitt medmänskliga och solidariska ansvar för den omfattande flyktingström som nu kommer till Europa. Som kyrka måste vi stå upp för asylrätten och de grundläggande mänskliga rättigheterna.

ANETTE NORDGREN:

Fru ordförande! Jag talar för Ekumenikutskottet. Utskottet tyckte att motion 2015:18 var en väldigt viktig motion som talar om något man hela tiden behöver arbeta med. Utskottet föreslog dock avslag på motionen, eftersom man menade att det redan uppfylls genom Svenska kyrkans deltagande i nätverk och arenor i Europa, som Agneta nyss berättade om. Men med anledning av motionen föreslås att kyrkomötet uppdrar åt kyrkostyrelsen att förstärka det ekumeniska påverkansarbetet på europeisk nivå till stöd för human flyktingpolitik.

Vi vet alla vad som pågår i Europa, vi går inte in på det igen. Sedan motionen skrevs har alltså detta ekumeniska arbete utvecklats och detta har ni då läst i bakgrundstexten. Att förstärka påverkansarbetet, som vi diskuterade i utskottet, är något vi hela tiden behöver göra.

I utskottet berättade jag att vi arbetar mycket ekumeniskt i Grekland, och för drygt två månader sedan hade vi en ekumenisk middag med representanter från England, Anglikanska kyrkan, Katolska kyrkan, Koptiska kyrkan, Svenska kyrkan och den Ortodoxa kyrkan. Den senare med en representant från synoden som arbetar just med dessa frågor och har stor och djup kunskap om det här. En man vid bordet, en ekumenisk sekreterare i synoden i Aten, underströk det här flera gånger under middagen, nästan lite desperat, att vi måste jobba med detta, vi måste jobba tillsammans. Han uttryckte också en rädsla för vad han tänkte (för drygt två månader sedan): Han var rädd för vad som kanske kommer att kunna hända i Europa om gränser börjar stängas. Vad gör vi då? Det är ytterst, ytterst viktigt att det diakonala, ekumeniska påverkansarbetet på europeisk nivå hela tiden förstärks, vilket alltså utskottet föreslår.

JAN OLOV SUNDSTRÖM:

Fru ordförande! Jag trodde att det var jag företrädde Ekumenikutskottet, men det är möjligt att vi är två som gör det. Det kanske gör saken ännu bättre.

Jag ställer mig bakom utskottets betänkande och utskottets förslag. Samtidigt kan jag notera att det uppenbarligen finns glada motionärer i lokalen trots att motion 2015:18 föreslås avslagen. I gengäld har vi dock utvecklat en text som ni har sett i handlingarna, där vi istället för det här lätt orwellska inslaget som motionen innehöll att vi skulle bli ännu bättre på det diakonala området, ännu bättre än vi redan överhuvudtaget kan vara, har vi istället fokuserat på den aktuella flyktingsituationen och i anslutning till den uppmana kyrkostyrelsen att förstärka det ekumeniska påverkansarbetet på europeisk nivå för en human flyktingpolitik, som framgår av handlingarna.

Med det vill jag alltså yrka bifall till utskottets betänkande 2015:3 och förslag,

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 190.